

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

18. De insordescensibus per annum in excommunicatione. Et an tales sint suspecti de hæresi, & quæ pœnitentia sit eis imponenda? Et an Inquisitores possint procedere tantum contra insordescentes in ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

de levi, & fuit reclusus per annum in quodam Monasterio, si etiam pœna pecuniaria. Igitur supradicti si frequenter iudiciariam exercent, & maxime cum de multis aliorum, merentur in actum publicum exire, ubi abjurent de levi, & in exilium & pœnam pecuniariam condemnentur.

3. Non reticeam tamen hic adnotare quod Michaël Zanardus in *director. Inquisit. part. 1. præc. 1. cap. 5. q. 16.* asserit: Astrologus iudiciarius, si tantum affirmet se credidisse, non alia nos inclinare, sed non cogere, quamvis subdatur iudicio Inquisitorum quoad investigationem credulitatis, quia ex facto se reddidit suspectum, non tamen debet abiurare, quia rem indifferenter gessit. Ita ille. Sed in hoc DD. Inquisitores accurate animadvertant, nam cum tales in Tribunali non torqueantur, interrogati ab Inquisitoribus omnes equidem ad pœnas effugiendas responderent se non credere quod alia cogere possint. Idem in casu contingenti mitto me arbitrio DD. Inquisitorum, Novissime prodit Bulla Urbani VIII. quæ omnino videnda est.

RESOL. XVIII.

De infordescensibus per annum in excommunicatione, Et an tales sint suspecti de hæresi, & quæ pœnitentia sit eis imponenda?

Et an Inquisitores possint procedere tantum contra infor-

descenses in excommunicatione ex causa Fidei? Idem dicendum est de fautoribus, defensoribus, & receptoribus Hæreticorum, ac quoquo modo Officium S. Inquisitionis impediuntibus, & recusantibus se purgare.

Ex p. 4. tr. 7. Ref. etiam 18.

§. 1. **P**ossē cum supradictis Inquisitores procedere clarum est, quia tales sunt de hæresi suspecti, ut patet ex Concil. Trid. sess. 25. cap. 3. & docet Rojas singul. 60. num. 2. Simanca tit. 27. n. 4. Fulc. de visit. lib. 1. c. 29. num. 2. Azeved. lib. 3. tit. 5. leg. 1. n. 213. Sayrus de cens. lib. 1. cap. 10. num. 10. Guttier. in can. 99. lib. 1. cap. 12. num. 20 & alij, quos citat & sequitur Barbo. in collect. Doct. tom. 2. lib. 5. tit. 7. cap. 15. num. 12. & Sanctarell. de hæresi, cap. 4. d. 5. 4. n. 4. Vnde cum supradicti censeantur male sentire de fide, ex potestate Ecclesiæ interrogandi sunt quid sentiant. Et hanc sententiam veram etiam existimat Castr. Palaus in summ. tom. 1. tract. 4. disp. 4. punct. 2. n. 5. cum Farinacio & Menochio, etiam quando dicti infordescenses in excommunicatione fuerint excommunicati ex causa civili, quia contumacia uniformis est, imò maior videtur in causa civili, utpote leviori, & quæ regulariter minus retardare possit excommunicatum à comparando.

2. Sed ego contra Castrum contrariam sententiam teneo cum Barbosa in collect. tom. 3. lib. 5. tit. 2. cap. 6. num. 6. ubi sic ait: Contumax in excommunicatione per annum infordescens suspectus habetur de hæresi, beneficiisque privatur, quando esset excommunicatus pro crimine, secus pro causa civili. Ita ille. Cui addo DD. quos affert Sanctarellus tract. de hæresi cap. 4. dub. 4. num. 5. & Sayrus de cens. lib. 2. cap. 10. num. 4. Vide etiam Gonzalez in regul. 8. Cancell. gloss. 15. num. 106. ubi asserit ita decisum fuisse à Romana Rota in una Segobienfi infordescensia 5. Junij 1598. coram Seraphino, ubi rejicitur Menochius & Salzedo, quos pro se Castrus citavit.

3. Verum notandum est, quod licet possint, ut dictum est, tamen ex consuetudine Inquisitores non solent procedere contra excommunicatos pro aliis delictis extra hæresim, etiam si inforderint in excommunicatione, & ita observat Michaël Zanardus in *directior. Theol. part. 2. præc. 1. cap. 5. §. 18 in fin. Grat. in*

decis. part. 1. lib. 4. cap. 14. num. 4. Sigismund. Scaccia de iudiciis, &c. lib. 1. cap. 98. num. 36. Zecchi in summ. tom. 1. tit. de fide, cap. 1. num. 13. Pegna in direct. part. 1. comment. 72. Acugna de Confess. sol. ques. 24. num. 61. & Soula in Aphor. Inquis. lib. 2. cap. 27. num. 6. ubi sic ait: Perseverans per annum in excommunicatione non ex causa fidei, non hæreticus reputatur, sed solum leviter suspectus, ex consuetudine tamen Romana non procedunt Inquisitores contra huiusmodi excommunicatos. Ita ille. Non desinam tamen hic adnotare Genuesem in praxi Archiepiscopi cap. 68. num. 8. asserere Inquisitores contra infordescenses per annum in excommunicatione, non in causis fidei procedere & imponere pœnitentiam salutarem, & abiurationem de levi; sed quidquid sit de hoc, certum est in Inquisitione Hispanica Inquisitores procedere tantum contra infordescens in excommunicatione ex causa fidei, & ideo dico quod talis sic citatus ad respondendum de fide contumax erit, per annum in excommunicatione infordescens, ut hæreticus non verus, sed præsumptus condemnatur. Idem dicendum est de fautoribus, defensoribus, & receptoribus hæreticorum, ac quoquo modo Officium S. Inquisitionis impediuntibus, & recusantibus se purgare. Ita Soula in Aphor. Inquis. lib. 1. cap. 27. n. 1. & 2. Pegna in direct. Inquis. part. 3. comment. 172. Vide textum clarum in cap. cum contumacia, de hæresi, c. 6. & ratio est, quia, ut ait Emericus in direct. part. 3. q. 47. si quis suspectus est leviter de fide, & ob eam causam citatus ut respondeat, si intra terminum assignatum negligit respondere, illa levis suspicio transit in vehementem: si autem in illa negligentia per annum perseverat, suspicio vehemens transit in violentam, ex dicto cap. cum contumacia, ergo ut hæreticus erit condemnandus. Vide Scacciam de iudic. &c. lib. 1. c. 98. n. 4. Menoch. de arbitrar. lib. 2. cap. 374. num. 10. Farinac. de hæresi, q. 91. n. 14. & alios penes ipsos.

4. Nota tamen quod prædictus excommunicatus ut tanquam hæreticus condemnatur, si facile capi non potest, debet specificè citari ad respondendum de fide, & ad se purgandum de suspensione ex infordescencia orta, & quamvis citatio una fortè sufficiat in dicto casu, tutius est ut triplex præmittatur. Annus verò debet esse continuus, & toto illo tempore cum potestate comparandi, & incipit à die declarationis, vel sententiae, vel notorietatis. Si tamen ante annum lapsum moriatur, non condemnatur ut hæreticus, neque eius bona confiscantur, nisi ex testibus esset plene convictus. Ita Pegna & Soula loc. cit. quibus adde Simanca tit. 14. n. 4. & alios penes ipsos.

RESOL. XIX.

De transferentibus arma, equos, &c. in terras Infidelium, & de penis, quibus puniuntur, si animo adjuvandi Infideles, & Hæreticos in bello ad impugnandum Christianos hoc fecerint, secus si lucrandi, & negociandi causa hoc egerint.

Et an adversus supradictos Inquisitores possint procedere?

Ex p. 4. tr. 7. Ref. etiam 19.

§. 1. **A**dversus supradictos proceditur in nostra Inquisitione Hispanica. Vnde Cañtera in 99. crim. cap. 1. de hæresi, num. 68. in fin. sic asserit: Inquisitores possunt cognoscere & procedere contra deportantes arma & cibaria prohibita Saracenis. Ita ille, & Bobadill. in polit. tom. 1. lib. 2. c. 17. n. 69. testatur. [Que en los Reynos de Aragon procede el S. Oficio de la Inquisición contra los tales.] Quoad pœnas verò olim hæc facientes abhorbant de levi modo tamen non est in usu, sed si vilis persona est, fustibus caditur, si minimus, exilio & pecunia, in ea quantitate, quæ equi armari valebant,